
Srdce Sahary

PŘED TISÍCILETÍMI,
DŘÍVE, NEŽ SE STALA POUŠTÍ, BYLA SAHARA
KVETOUČÍM RÁJEM. Z TĚCH ČASŮ HLUBOKO POD
JEJÍMI PÍSKY, KAMENITÝMI PLANINAMI A VYPRAHLÝMI
SKALAMI NĚCO PŘEŽILO.
NĚCO KRVELAČNÉHO A DĚSIVÉHO...

Z VÝZKUMU DŘEVA
PRASTARÝCH JAPONSKÝCH CEDRŮ A ANTARKTICKÝCH
LEDOVÝCH VRSTEV
VĚDCI ZJISTILI, ŽE ROKU 775 NAŠEHO LETOPOČTU
DOŠLO KE KATASTROFĚ VESMÍRNÝCH ROZMĚRŮ,
KTERÁ MOHLA SMĚST LIDSTVO Z POVRCHU ZEMĚ.

JENŽE MY JSME STÁLE TADY. A NIKDO NEVÍ,
CO SE TEHDY DOOPRAVDY STALO.

GARAMANTOVÉ

LIBYE
ROK 158 MUSLIMSKÉHO KALENDÁŘE
(775 N. L.)

Když byl ještě chlapcem, slychával od svého učitele, moudrého muže, který celý život zasvětil studiu dávných spisů, že vše na tomto světě spěje k záhubě. Každá říše, každý stát, každý člověk i věci, jež vytvořil. Vždyť důkazů bylo nespočet: slavná říše Alexandra Velikého se rozpadla ihned po jeho smrti a i bájný Řím pohltil nemilosrdný proud času. A stejně tak možná jednoho dne zanikne i mocný Arabský chalífát.

S učitelem se o tom přel. Vždyť toho během sto padesáti let od vzniku Chalífátu dokázali tolik: porazit slavnou perskou říši Sásánovců a Byzanc, zakládat města, budovat nádherné stavby, které se rovnaly římským, a možná se jim jednou podaří, *inšalláh*, rozšířit pravou víru do všech koutů známého světa.

Takhle uvažoval před lety. Ale nyní, tváří v tvář místu, které se měnilo v hrobku a jehož sláva a krása dávno uvadla, začínal chápat, že měl jeho učitel možná pravdu.

Musa Ibn Ahmed se dotkl drolící se zdi na vrcholu věže a přehlédl to tajuplné a kdysi velkolepé město: velké tržní náměstí, stovky menších i honosnějších domů z nepálených hliněných cihel i několik chrámů, kterým dominoval velký komplex s průčelím podepřeným masivními sloupy. Dnes se rozpadalo, stejně jako pod přívaly okrového písku zanikaly datlové háje a zahrady, rozkládající se vně opevnění.

„Všichni jsme se narodili do časů smutku,“ ozval se za ním smyslný ženský hlas, hovořící mnohem lepší latinou, než kdy mluvil on.

Otočil se a spatřil Nemfir, černovlasou krásku s bronzovou pleť. Na rukou měla zlaté náramky, šíjí jí zdůrazňoval stříbrný náhrdelník a její skvostné tělo spíše odhalovala, než zakrývala, lehká bavlněná tunika. Jako byla krásná, byla i moudrá. Proto si ji její skomírající lid vyvolil za královnu.

„Váš národ může znovu povstat,“ namítl. „Já... My... Můžeme vám pomoci. Až se vrátím domů, požádám ifriqijského guvernéra Yazida Ibn Hattima...“

Mávla rukou a upřela pohled k nedalekému pohřebišti, složenému jak z prostých mohyl, tak i z pyramidových hrobek, vysokých patnáct stop. „Náš čas minul. Váš nadchází. Nedá se to změnit.“

„Nemfir...“ zachřčel, ale pak zmlkl. Nemělo cenu se s ní přít, protože věděl, jak by to dopadlo. Byla už dávno smířená s osudem svého lidu. S osudem Garamantů.

To jméno pocházelo z řečtiny a později ho začali používat nejen Římané, ale i jeho lidé. Oni sami si však říkali *Emghanové*.

Vazalové...

Ve svých spisech se o nich zmiňoval i slavný Hérodotos, otec dějepisu. Prý zušlechťovali slanou půdu, chovali velká stáda dobytka a na vozech tažených koňským čtyřspřežím chytali domorodé Etiopany a odváděli je do otroctví. Další antičtí autoři Garamanty popisovali jako divoké pouštní barbary a lupiče žijící v primitivních obydlích, národ bez vlastní kultury a cti. I přesto se však vyprávěly legendy o velkých městech a zelených zahradách v poušti, o slavných válečnících a tisícíhlavých karavanách. Vždyť i slavný Uqba Ibn Nafi, arabský vojevůdce a zakladatel Ahmedova rodného Kairouanu, prý před sto lety jedno z těch měst viděl, a dokonce dobyl.

Probral se z myšlenek, protože ucítil, jak se mu zježily chloupky v zátylku. Něco se změnilo.

Na pláni, oddělující město od velkého písečného moře na jihu, spatřil sloupec zvířeného písku. Zprvu si myslel, že se blíží bouře. Už jednou ji zažil, před dvaceti dny, a jen s velkou dávkou štěstí se svým sluhou Alím nalezl úkryt, v němž ji přečkali. Za stále pevnými hradbami města pro ně neznamenal bezpečí – kdyby to ovšem bouře byla. Blížili se k nim totiž jezdcí a písek zvířila kopyta jejich koní. Byly jich desítky. Stovky.

„*Iznaten*,“ zašeptala Nemfir.

Zamračil se.

„Zenáti,“ použila výraz, který znal. „Přicházejí. Nyní mocnější než kdy dřív.“

Zachvěl se. Dobře je znal. Byli to potomci dávno zaniklého numidského království, kdysi vzdorujícího i samotnému Římu, kteří s většími či menšími přestávkami neustále ohrožovali Ifriqiyyi. „Co tu chtějí? A jak o vás vůbec vědí?“

Vždyť i oni sami našli toto město jen s velkou dávkou štěstí a náhody, protože bylo vklíněné mezi jižní srázy nehostinné náhorní plošiny, v oblouku protínající velkou písečnou poušť.

„Některé z nich pocházejí z našeho rodu,“ odpověděla Nemfir. „A vědí i o všech našich tajemstvích.“

Obrátil pohled na objekt v srdci města, který jej tak přitahoval – hlavní chrámový komplex. „O jakých tajemstvích?“

„Ještě nenastal čas.“

„A kdy nastane?“

„Až bude vhodná doba.“

Povzdechl si. Všichni Garamantové mluvili v hádankách. Když s Alím poprvé vstoupil do města a setkal se s nimi, jeho první otázka byla, co se s jejich národem stalo, proč upadli v zapomnění. A oni mluvili. Ale on nechtěl – a netušil, jestli je to tím, že je tak omezený, anebo zda sami Garamantové nevědí, proč tomu tak bylo.

Na vrcholu věže se náhle objevil vysoký snědý muž se svalnatým tělem pokrytým rituálním tetováním, velitel Nemfiriny osobní stráže. Poklekl u ní a opřel se o kopí, které držel v ruce. „Má paní.“

„Můžeme s nimi svést otevřený boj?“ zeptala se.

„Tentokrát je jich příliš mnoho. Už je nedokážeme porazit. Musíme zůstat ve městě.“

„Oblehnou nás. Co se stane potom?“

Vzhlédl. „Vyhladoví nás. A poté...“

„Bude vše ztraceno,“ dokončila. „Musíme použít *Ulld Tenarawen*.“

Veliteli se v očích objevil strach. „Má paní? To nejde. Nikdy jsme...“

„My také nechráníme sebe, ale jeho. Nesmíme dovolit, aby se jej zmocnili.“

„Ale... Vždyť víte, že...“

„Nemáme na výběr! Příkaž to veleknězi!“

Příkývl a odběhl pryč.

„Nemfir?“ oslovil Ahmed královnu. Potřeboval vědět, co se děje, ale ona jej ignorovala a upírala pohled k zenátskému vojsku.

Už byli vidět jednotliví jezdci i koně. Vedl je muž na ohromném vraníkovi, od jeho tasené šavle se odrážela záře slunce. Blížili se k městu. A brána byla stále otevřená.

Ahmed zavrtěl hlavou. Potom spatřil velitele stráží, který vyběhl z věže a zamířil ke vchodu do hlavního chrámového komplexu.

To se skutečně nebudou bránit?

Ahmed tasil šavli. Nebyl bojovník, ale nechtěl se svého života vzdát la-cino. Otočil se ke královně. „Nemfir...“

„Už brzy to přijde,“ sykla.

„Musíte město bránit!“ vykřikl. „Copak to nechápeš?!“

„Ty nechápeš!“

Zaklel a chtěl se vrhnout ke schodům, ona ho však chytila za paži. „Pokud půjdeš tam dolů, zemřeš!“

„Zemřeme všichni, když...“

Věž se mu náhle otřásla pod nohama; kdyby ho Nemfir nedržela, tak by upadl. Střetl se s ní pohledem.

„Ulld Tenarawen,“ zašeptala s úctou v hlase.

Vzápětí vše kolem přehlušilo ostré hvízdání, tak silné, že zatoužil zakrýt si uši. Přicházelo od hlavního chrámového komplexu. Otočil se. Ve stejném okamžiku se z chrámu vynořil sloup namodralého světla a prořezal oblohu. Ahmed šokovaně otevřel ústa. Následovalo zlověstné zadunění, sloup se v jediné chvíli zhroutil a základnu chrámu opustila světelná vlna. Hnala se na všechny světové strany, a když dosáhla věže, prošla jejími nižšími patry jako nůž máslem.

Znovu si myslel, že sní, stejně jako v den, kdy toto město objevil. Ale znovu se pletl. Opravdu se to dělo.

Vlna už byla mimo hradby a mířila k zenátskému vojsku. Vylekaní muži ve spěchu obraceli koně a pobízeli je do trysku, jen několik nejstatečnějších jich pokračovalo dál k městu. Pak je vlna zasáhla a oni se stejně jako jejich koně rozpadli v černý prach, který se začal pomalu snášet k zemi.

Ahmed zalapal po dechu.

Alláhu akbar!

Prchající jezdci viděli, co se stalo jejich druhům, a zuřivě pobízeli své koně, ale ani oni nedostali šanci uniknout. Vlna se s nimi v dalším okamžiku střetla a proměnila je v prach. Poté se rozplynula. Zem se přestala chvět. Ustalo i hvízdání.

Ahmed zavrtěl hlavou.

Celé vojsko zaniklo během pár chvil.

Otočil se k Nemfir, která mu oplácela vědoucím pohledem.

„Tam dole žijí ďáblové!“

Alí se chvěl od hlavy k patě a odmítal s ním jít. I Ahmed měl strach, ale zároveň chtěl odhalit podstatu garamantského tajemství, jehož moci byl před několika dny svědkem.

Když hluboko v noci zamířili k hlavnímu městskému chrámu, nikdo je neviděl, nikde nebyla stráž, která by je zastavila. Bez problémů se dostali až do ústřední svatyně, jejíž stěny byly pokryté zvláštní namodralou plísní, která ve tmě světélkovala. Ahmed si myslel, že právě zde bude *Ulld Tenarawen*, ať je to co je to, ale nic tu nenalezl. Vedl odtud pouze další tunel, jímž se dostali na křivolaké schodiště, klesající k základům chrámu. A právě tam narazili na vchod do přírodního bludiště pod nimi. Byl lemovaný nápisy v garamantském písmu, jež spatřil na mnoha místech ve městě, a proudiv z něj chladný vzduch.

Na okamžik uvažoval, že by se vrátili, ale pak si dodal odvahy a vstoupil dovnitř.

„Můj pane!“ vyjekl ustrašeně Alí a klesl na kolena. „Zapřísahám vás, nechodte tam!“

Ahmed se otočil. „Pokud tam dole zemřu, bude to můj osud. Ty tu zůstaň.“

„Můj pane...“

Ignoroval Alího a vkročil do mírně klesajícího tunelu, vysokého devět a širokého pouze tři stopy. Jeho tělo vzápětí rozechvěl zvláštní hřejivý pocit. Nikdy nic podobného nezažil.

Alláhu, co se to děje?

Otočil se k Alímu, který na něj stále třeštil oči – a pak pokračoval dál. Blahořečil pochodním, které byly umístěné v držácích na skalní stěně v rozmezí dvanácti stop a alespoň trochu zaháněly tmu. Tunel byl na několika místech pokrytý onou zvláštní plísní, s níž se setkal už ve svatyni, a také se často větvil, on se však vždy vydal tam, kde svítily pochodně.

Pak něco zaslechl. Nejdřív netušil, co to je, ale potom mu došlo, že je to vzdálené bublání tekoucí vody. V tom okamžiku si uvědomil, kde se

vlastně nachází. Ve *fogárách*. Umělých, ale i přírodních kanálech, odvádějících samospádem vodu z prastarých nádrží hluboko pod horami, náhorními plošinami a písčnými přesypy, ale i z podzemních pramenů a řek, do níže položených oblastí a údolí, kde slouží člověku. Využívali je i jeho lidé, když sídlili v zemi svých otců – ti je však nazývali *kanáty*.

Brzy nad sebou uviděl otvory studní, vedoucí z povrchu do vyschlé *fogáry*, jíž se pohyboval, a hvězdy vysoko na nebi. Jednotlivé šachty byly více než devadesát stop dlouhé a rozestupy mezi nimi čítaly desítky stop.

Náhle se ocitl ve velké přírodní jeskyni, utápějící se ve tmě; na jejím konci však spatřil mihotavou záři. Zastavil se. Nechtělo se mu vstoupit do temnoty, a tak se chopil jedné z pochodní a obezřetně postupoval ke vzdálenému světlu.

Tam dole žijí ďáblové...

Náhle si vzpomněl na to, co předtím říkal Alí. Nohy mu začínaly tuhnout děsem a měl pocit, že se nemůže nadechnout.

A v tom okamžiku... Možná ho pouze šálily smysly, ale zdálo se mu, že se ve tmě po jeho pravici něco pohnulo. Když tam však posvítíl pochodní, nic v těch místech nespatřil. Pocítil mocnou úlevu – když se za ním ozvalo tiché hrdelní zavrčení.

Něco tu s ním bylo! Teď si tím byl jistý.

Ztuhl na místě, neodvažoval se ani otočit, pochodeň křečovitě svíral v ruce.

Znovu to zavrčení.

Alláhu...

Pak se někde napravo pohnul velký stín, který předtím považoval za přirozený, a zmizel v temnotě. Vzápětí se za Ahmedem ozvalo zachrčení a táhlé zafrkání.

Ať už se ve tmě skrývalo cokoliv, stálo to za ním.

Pevně sevřel pochodeň a snažil se tasit šavli, v mysli poslední vzpomínku před jistou smrtí, vzpomínku na bělostné kairouanské kopule.

„*Kalle!*“ prolétl náhle jeskyni ženský výkřik.

Nemfir.

Konečně nabyt vládu nad vlastním tělem a otočil se. Nic za ním nebylo. Jenom tma, kterou rozehnala pochodeň.

Nemfir k němu přistoupila. „*Kel Hadjelové*, Strážci,“ zašeptala.

„Strá... Strážci?“ vykotal. Málem svůj hlas nepoznal.

„Kdybych nepřišla, zabili by tě.“

Cítil, jak se mu třesou nohy. Posvítíl do všech koutů jeskyně, ale nic tam nebylo. Alespoň tam, kam dosáhlo světlo pochodně. Znovu se otočil na Nemfir. „Jací strážci?“

„Jsou to velcí a mocní duchové. Před stovkami let jsme je našli v hlubokých jeskyních pod pouštními horami. Oni tu nyní žijí a jako my jsou i oni *Emghanové*. Vazalové a ochránci *Ulld Tenarawenu*.“

Její slova jej fascinovala. Zároveň si však dobře uvědomoval, v jaké je situaci. Ta otázka ho přímo páčila na jazyku. „Jak se mnou naložíte, Nemfir?“

Zatvářila se nechápavě.

„Jaký bude můj trest za to, že jsem bez dovolení vstoupil na vaše posvátné místo?“ zeptal se znovu.

Zavrtěla hlavou. „Nedostaneš trest, ale dar. Dar vědění. Poznáš naše tajemství – a staneš se ochráncem *Ulld Tenarawenu*. Tak jako my a *Kel Hadjelové*.“

To, co řekla, ho šokovalo. Nejdřív se nezmohl na odpověď. Až po chvíli. „Proč já?“

„Protože je ti to souzeno. Můj národ umírá – s každou generací je nás méně a méně. Už nemáme dostatek moci, abychom *Ulld Tenarawen* ochránili. A *Iznaten* znovu přijdou. Za čas. A bude jich ještě víc.“ Potřásla hlavou. „Zítra opustí město několik čtyřspřeží. Pojedeš s nimi. I já. Zamíříme hluboko do pouště, daleko za naše bývalé hranice do divokých krajů, kde je bezpečný úkryt, svatyně. *Ulld Tenarawen* tam bude uschováno společně s našimi největšími poklady a znalostmi. Bude to náš odkaz budoucím osvětleným generacím – aby se na nás nezapomnělo. Jedině ty a tví potomci budete vědět, kde se úkryt nachází.“

Povzdechl si. Byla to ohromná pocta, ale zároveň úkol, který mu mohl změnit život. Ať v dobrém, či zlém. „Nevím, zda jsem ten pravý.“

Položila mu ruku na rameno a setkala se s ním očima. „Jsi.“ Potom ho políbila. Bylo to tak nečekané, že ho to na okamžik překvapilo, ale pak její polibky horečně opětoval. Když se od něj odtáhla, spatřil v jejich očích stopy radosti, ale i smutku. Pokynula ke vzdálenému tunelu. „Je to tvůj osud.“

Na okamžik zaváhal. A vrátil se ve vzpomínkách o několik měsíců zpátky.

Ani nevěděl, co ho přinutilo opustit Ifriqiyyi. Možná touha po dobrodružství, která byla někde hluboko v něm zakořeněná. Jeho přátelé ho považo-

vali za blázna – vždyť se do neprozkoumaných oblastí pouště obývaných divokými kmeny vydal jen on sám se svým sluhou. Jejich putování bylo těžké a ošidné. Zakusili strádání i chvíle, kdy si mysleli, že zemřou. I přesto vytrvali. A došli až sem.

Možná to byl opravdu osud...

Následoval Nemfir.

„*Mášalláh*,“ zašeptal.

Tak jak chce Bůh.

ŘECKO, KYKLADY, OSTROV SANTORINI, FIRA

14. DUBNA, SOUČASNOST

16.52

*D*ěje se něco zlého.

To Dimitridose Gekase napadlo ihned, jak ho ten tajemný muž navštívil a dal mu vzpomenout na včerejší podivný telefonát. Nebylo to poprvé, co měl podobné tušení. A nejednou mu zachránilo život. Věděl, že musí být opatrný i tentokrát, ale na druhou stranu byl nesmírně zvědavý. To byla jeho slabina – i prokletí.

Zavedl návštěvníka na terasu svého domu, nacházejícího se v Kato Fíře, nejmalebnější části hlavního města ostrova. Stejně jako vesnice Firostefani a Imerovigli, s nimiž splývalo, se terasovitě rozkládalo na hraně čtyři sta metrů vysokého útesu a naskýtal se odtud nádherný výhled na kalderu a ne-daleký sopečný ostrov Nea Kaimeni. I když bylo nebe temně modré stejně jako hladina moře, vítr *meltémi*, věčný soupevník všech obyvatel Kyklad, dnes vanul silněji než obvykle a hrozil, že se v noci strhne krátká bouře. Ale nebylo se co divit – na duben bylo příšerné vedro.

Gekas se posadil do ratanového křesla a pokynul návštěvníkovi, aby tak také učinil. Zvědavě si jej prohlížel. Byl to tmavovlasý opálený muž, třicátník, dobře oblečený a mluvící oxfordskou angličtinou.

„Takže, profesore Aprile...,“ oslovil ho.

„Říkejte mi Danieli.“

„Takže Danieli – kde jste říkal, že pracujete?“

„Na Univerzitě v Cambridge. Jsem asistentem na fakultě archeologie.“

Gekas nepatrně kývl na Pavlose, tělesného strážce, který u každého budil respekt. Muž vzápětí zmizel uvnitř domu.

„Musím uznat, že máte vynikající sbírku váz,“ změnil téma April. „Předpokládám, že se jedná o repliky z Akrotiri.“

„To nejsou repliky, Danieli.“